

ВІДГУК
офіційного опонента Сухоноса Віктора Володимировича
на дисертацію Юрка Сергія Сергійовича на тему:
«Недержавна охоронна і правоохоронна діяльність в Україні»,
подану на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук
за спеціальністю 12.00.10 – судоустрій; прокуратура та адвокатура

Розбудова в Україні незалежності порушує низку складних питань як теоретичного, так і практичного характеру, що пов'язані із змінними процесами у різних галузях конституційно-правового регулювання найважливіших суспільних відносин та розробленням основи для функціонування і розвитку інститутів держави, які покликані забезпечити стабільний поступ України до європейських та світових цінностей в галузі забезпечення прав та свобод людини.

Актуальність теми дисертаційної роботи. Правоохоронна діяльність в її різних проявах тривалий час є предметом досліджень як в Україні, так і поза її межами. Варто відзначити, що в зарубіжних країнах великого поширення набуло залучення до цієї діяльності інститутів громадянського суспільства шляхом розширення можливостей для здійснення недержавної правоохоронної діяльності. В сучасній Україні ці процеси, як і їх теоретичне обґрунтування, перебувають на майже початковому етапі, а отже, потребують ретельного наукового дослідження.

В цьому контексті варто відзначити представлену дисертаційну роботу Юрка С.С., яка є одним із перших в Україні досліджень правового статусу саме таких інститутів громадянського суспільства, в діяльності яких помітна кореляція з функціональною спрямованістю правоохоронних органів держави.

Слід особливо відзначити актуальність положень дисертації у сфері приватної детективної діяльності. Подібні інститути існують в багатьох європейських країнах і їх імплементація в Україні є важливою у світлі інтеграційних процесів до європейського правового простору. З цих міркувань є всі підстави вважати, що обрана тема дисертаційного дослідження має пріоритетний і комплексний характер, важливе теоретичне

та прикладне значення, а отже і високий рівень актуальності.

Що стосується обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, то слід зазначити, що дисертаційне дослідження С.С. Юрка характеризується системним підходом до предмета дослідження. Робота композиційно складається із вступу, чотирьох розділів, що містять 11 підрозділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Структура повністю відповідає цілям і задачам дослідження, а також дає можливість послідовно розглянути всі проблеми, визначені автором.

Обґрунтованість положень, сформульованих у дисертації, підтверджуються використанням автором широкого кола вітчизняних та зарубіжних наукових джерел та законодавчих актів (243 найменування); переконливою основою емпіричного дослідження та ін.

При цьому слід зазначити, що наукові джерела використано переважно критично з глибоким аналізом, полемікою та аргументацією власного підходу до тих чи інших положень, висновків та пропозицій їх авторів. Вміло використано широкий спектр методів наукового пошуку, таких як діалектичний, індуктивний, дедуктивний, аналізу та ін.

Отже, виходячи з наведеного, дисертант показав високий теоретичний рівень викладу матеріалу, логіку дослідження, вміння застосовувати різноманітні методи наукового пізнання, аналізувати законодавчі та інші нормативно-правові акти.

Наукова новизна одержаних здобувачем результатів полягає насамперед у тому, що дисертація є практично першим комплексним і системним дослідженням теоретичних і практичних засад недержавної охорони і правоохоронної діяльності в Україні.

По-перше, заслуговує на увагу застосований автором загальний концептуальний підхід інтерпретації функціонування окремих інститутів громадянського суспільства як недержавної правоохоронної діяльності. Така точка зору є досить оригінальною для вітчизняної науки. Важливим

науковим здобутком також є формування та узагальнення дисертантом специфічних ознак недержавної правоохоронної діяльності.

По-друге, вбачається, що дисертантом на с. 94–96 вперше у вітчизняній науці сформовано історичну періодизацію становлення недержавної правоохоронної діяльності. Автор виділив чотири основні етапи її становлення, кожен з яких має свою логіку та особливості.

По-третє, важливим науковим здобутком також є систематизація та аналіз зарубіжного досвіду правового регулювання приватної детективної діяльності, а також міркування автора стосовно можливості і необхідності імплементації цього інституту в Україні.

По-четверте, заслуговують на увагу положення дисертаційної роботи, що стосуються основних напрямків удосконалення діяльності громадських формувань охорони правопорядку та суб'єктів приватної охоронної діяльності.

Елементи наукової новизни сформульовані достатньо повно і коректно, їх кількість та кваліфікаційні ознаки відповідають нормативним вимогам. Результати дослідження апробовані на наукових та науково-практичних конференціях та опубліковані в 14 наукових статтях в т. ч. шість у фахових виданнях і одна – у зарубіжному науковому періодичному виданні.

Практична цінність положень, результатів та висновків дисертаційної роботи. Результати дисертаційного дослідження характеризуються теоретичною та практичною значущістю. Вони можуть бути використані у:

науково-дослідній роботі – для подальшого наукового осмислення і поглибленого дослідження питань правового регулювання недержавної правоохоронної і охоронної діяльності;

правотворчості – при підготовці і вдосконаленні нормативно-правових актів у сфері недержавної правоохоронної діяльності;

правозастосовній діяльності – для підвищення ефективності правоохоронної діяльності;

навчальному процесі – при підготовці підручників, посібників, навчальних програм та викладанні дисципліни: «Судові та правоохоронні органи України».

Слід відзначити той факт, що автором розроблено та запропоновано власний проект Закону України «Про приватну детективну діяльність», а також проект статті Кримінального процесуального кодексу України, яким би регулювався кримінально-процесуальний статус приватного детектива.

Оцінка змісту дисертації та автореферату. Дисертантом виконано вимоги МОН України до такого виду наукових робіт щодо обґрунтованості, актуальності теми дослідження та його методів у вступі. Правильно визначено мету, задачі, об'єкт і предмет дослідження. Ним сформульовані основні наукові положення, які характеризуються науковою новизною, або її елементами та виносяться на захист, висловлене бачення щодо впровадження результатів досліджень та надана характеристика їх апробації.

У Вступі обґрунтовано актуальність теми, її зв'язок з науковими планами та програмами, визначено мету, завдання, об'єкт і предмет дослідження, охарактеризовано його методологію, наукову новизну та практичне значення одержаних результатів, наведено відомості про апробацію основних положень дисертаційного дослідження, структуру та обсяг роботи.

Перший розділ «Теоретико-методологічні основи дослідження недержавної правоохоронної діяльності» за структурою складається з двох підрозділів, які присвячені огляду та аналізу наукової літератури за темою дисертації та розробці методологічної бази дисертаційного дослідження.

Другий розділ «Загальні положення недержавної правоохоронної діяльності» за структурою складається з трьох підрозділів, які присвячені понятійному апарату, ознакам, системі суб'єктів та історії становлення недержавної правоохоронної діяльності.

Третій розділ «Приватна детективна діяльність» структурно складається з трьох підрозділів, які присвячені комплексному дослідженню приватної детективної діяльності.

Четвертий розділ «Правовий статус інших недержавних суб'єктів правоохоронної діяльності та їх роль в зміцненні правопорядку в Україні» за структурою складається з трьох підрозділів, присвячених поглибленому дослідженню громадських правоохоронних формувань, охоронних підприємств, служб безпеки підприємств та індивідуальних форм участі громадян в охороні правопорядку.

Завершується робота досить розгорнутими висновками, які впливають з її змісту роботи, є логічними, слугують віддзеркаленням основних результатів дисертаційної роботи.

Виходячи з аналізу основної частини дисертації, можемо дійти висновку, що мета дисертаційної роботи в ході виконання дослідження була досягнута, а дисертація є завершеною науковою кваліфікаційною працею.

Текст дисертації в повній мірі відповідає змісту автореферату, який є ідентичним з основними положеннями які викладені в дисертації відповідно до вимог ДАК України.

Зауваження до дисертаційної роботи та дискусійні положення.

Позитивно оцінюючи дисертаційне дослідження, слід відзначити, що окремі положення та висновки містять дискусійний характер чи вимагають додаткового обґрунтування, яке, сподіваюсь почути під час його захисту. Серед них доцільно визначити наступні:

1. Недостатньо уваги приділено з'ясуванню питання щодо місця капітанів морських та річкових суден у системі суб'єктів недержавної правоохоронної діяльності. На судах ймовірність вчинення кримінальних та інших правопорушень невелика, але вона є. Законодавством України на цих осіб покладаються широкі функції у сфері досудового розслідування у разі вчинення кримінальних правопорушень на судні, що знаходиться в далекому

плаванні. Дисертант з цього приводу обмежується лише загальними міркуваннями на с. 92, які потребують конкретизації.

2. На сторінці 136 дисертації автор зауважує, що в Україні за часів незалежності народними депутатами було внесено вже 12 проектів закону про приватну детективну діяльність. Однак ним не зроблено навіть спроби пояснити причину того, що жоден із них так і не був прийнятий Верховною Радою України.

3. Вважаю, що дисертанту варто було б приділити більше уваги перспективам удосконалення та законодавчого регулювання правового статусу індивідуальних форм участі громадян в охороні громадського порядку. Доцільно було б навести в додатках авторський проект змін до Закону України «Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону» як це було зроблено стосовно детективної діяльності. Натомість автор обмежився тільки загальними міркуваннями за текстом роботи (с. 191).

4. На с. 161 стверджується, що законопроект «Про охоронну діяльність» від 07.04.2005 р. має набагато кращу юридичну якість, ніж чинний закон. Проте такий висновок потребує аргументації, чого автор не зробив.

Викладені зауваження стосуються переважно дискусійних питань, або окремих недостатню аргументованих та чітких положень, що в цілому не нівелює здобутків автора, а необхідні аргументи можуть бути висловлені у його виступі під час публічного захисту дисертації.

Таким чином, за актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованості, науковою та практичного значущістю здобутих результатів, а також за змістом, кількістю, обсягом публікацій дисертація Юрка Сергія Сергійовича на тему «Недержавна охоронна і правоохоронна діяльність в Україні» на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.10 – судоустрій; прокуратура та адвокатура відповідає вимогам Порядку присудження наукових ступенів, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 р. № 567, а її автор Юрко Сергій

Сергійович на основі публічного захисту заслуговує присудження наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.10 – судоустрій; прокуратура та адвокатура.

Офіційний опонент:

Доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри кримінально-правових
дисциплін та судочинства

Навчально-наукового інституту права
Сумського державного університету

Сухонос В.В.
проф. Над
Август О. П. Коваленко

В.В. Сухонос